

20.5.2024

1/2

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

HE 34/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain, metsästyslain 89 §:n ja kalastuslain 99 ja 108 §:n muuttamisesta

Erävalvontaan liittyvän lainsäädännön kehittäminen ja saattaminen ajan tasalle on tarpeen. Erävalvojilla tulee olla mahdollisuudet tehdä työtään tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi esimerkiksi teknisten apuvälineiden myötä ja nykylainsäädännössä on selkeitä puutteita. Erävalvojien toimivaltuuksien laajentaminen on tarpeen, mutta sen tulee olla tarkkaan harkittua ja erityisesti tulee huolehtia yksityisyyden suojasta.

Erätarkastajien tarkastustoiminnan alueellisesta laajentamisesta on valmistelun edetessä luovuttu. Tämä on tarkoituksenmukaista ja kohdentaa erätarkastajien rajallisen resurssin alkuperäiseen tehtäväänsä valtion maille.

Esityksen mukaan metsästys- ja kalastuslain noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten tarkastusoikeutta laajennettaisiin. Samalla sääntely yhdenmukaistettaisiin metsästys- ja kalastuslain osalta. Merkittävänä erona kalastuslakiin verrattuna olisi se, että metsästyslaissa säädettäisiin laajemmin mahdollisuudesta henkilön mukana olevien tavaroiden, kuten esimerkiksi repun tai laukun tarkastamiseen. Tarkastusta ei kuitenkaan voisi tehdä sen tutkimiseksi, mitä tarkastettavalla on vaatteissaan tai muuten yllään. Esityksen mukaan tavaroiden tarkastus voitaisiin tehdä, jos olisi syytä epäillä, että metsästystä koskevia säännöksiä tai määräyksiä on rikottu. Tarkoituksenmukaisen erävalvonnan toteuttamiseksi on perusteltua laajentaa tarkastusoikeutta esimerkiksi saalisrepu osalta. On asianmukaista, että tarkastuksen tekemiselle kuitenkin edellytetään selkeää perustetta. Sen sijaan tarvetta henkilöntarkastamiseen ei ole ja tämä tulee jättää tarkastusoikeuden ulkopuolelle. Esitys on tarkentunut valmisteluprosessin edetessä tarkoituksenmukaiseksi.

Esityksen mukaan viranomaisella olisi myös oikeus tarkastaa kuljetus- ja varastotiloja, joissa saalista säilytetään. Tarkastusta ei kuitenkaan saisi ulottaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole välttämätöntä tietyin tiukoin perusteluin. Katsomme, että myös kuljetus- ja varastotilojen tarkastuksen tekemiselle tulee olla perusteltu syy ja että pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin tulee rinnastaa kaikki pihapiirin rakennukset.

Esityksen mukaan erätarkastajalla olisi rikoksesta epäillyn kiinniottamisen yhteydessä oikeus ottaa haltuunsa esine pakkokeinolaissa tarkoitettua takavarikointia tai laite-etsintää varten, jos asia ei siedä viivytystä. Erätarkastajalla olisi myös oikeus kieltää pääsy tietylle alueelle, pääsy tietyn tutkittavana olevan kohteen lähelle, esineen siirtäminen tai muu vastaava toimenpide, jos se on tarpeen esitutinnan turvaamiseksi. Esitetyt tarkennukset ovat välttämättömiä tapahtuneiden väärinkäytösten todistamisessa.

Lisäksi esitetään, että erätarkastajalla olisi siten oikeus antaa tässä tai muussa laissa säädettyä toimivaltuutta käyttäessään yksittäistapauksessa jokaista velvoittavia, erävalvontatehtävän toteuttamiseksi tarpeellisia käskyjä ja kieltoja. Käskyjen ja kieltojen noudattamisen tehostamiseksi niiden laiminlyönti säädettäisiin rangaistavaksi. Esitetyt lisäykset lainsäädäntöön ovat tarpeen erätarkastajan käytännön työn mahdollistamiseksi ja tukemiseksi.

Helsingissä toukokuun 20. päivänä 2024

Timo Leskinen
kenttäjohtaja